

Hina i nevladine organizacije – iskustva i izazovi

Suzana Jašić *

SAŽETAK

Civilno društvo u Hrvatskoj sve je dinamičnije, a njegova prepoznatljivost, utjecaj i javna potpora znatno ovise o medijskom praćenju tih aktivnosti. Kako su te aktivnosti usmjerene na opće dobro, na zaštitu i promociju društvenih vrijednosti, a često su i korektiv vlasti, one postaju sve važnije i ravnopravnije klasičnim izvorima vijesti iz politike, to jest političkih institucija.

No, postavlja se pitanje u kojoj mjeri mediji doista prepoznaju važnost djelovanja nevladinih organizacija te koliko prostora posvećuju promociji tih vrijednosti. Naime, mnogo medija u Hrvatskoj tržišno je orijentiran i pozornost svojih korisnika pokušavaju privući zabavnim sadržajima, tekstovima o poznatim osobama, skandalima (tzv. infotainment).

Zato javni mediji – Hina i Hrvatska radiotelevizija – imaju ključnu ulogu u izvještavanju javnosti i praćenju svih društveno relevantnih događaja, inicijativa i trendova, nevezano iz kojega područja dolaze.

Naravno, proces međusobnog prepoznavanja i komunikacije medija s nevladinim organizacijama obostran je i često se događa da su i jedna i druga strana nezadovoljne – nevladine organizacije načinom praćenja i količinom prostora u medijima, a mediji nedovoljnim poznavanjem načina rada s medijima i mnoštvom informacija koje ponekad nisu toliko važne.

Hina je, u skladu s vlastitim razvojem i napretkom u demokratizaciji Hrvatske te dinamici društvenih događaja, posljednjih nekoliko godina učinila pomak u odnosu prema nevladinim organizacijama, prepoznajući ih kao važne korisnike.

Hina kao javni medij ima poziciju u kojoj može hrabro predvoditi ostale medije u prepoznavanju i vrjednovanju zadaće koju nevladine organizacije i inicijative imaju u svakom demokratskom društvu.

Ključne riječi: civilno društvo, nevladine organizacije, mediji

---

* Suzana Jašić, izvršna direktorica GONG-a. URL: <http://www.gong.hr>

Zahvaljujem Hini na pozivu i na tome što je uvrstila nevladine organizacije na popis gostiju u povodu njezine 15. obljetnice. Još se događa da to područje drugi dosta zanemaruju, pa zahvaljujem, ne samo u ime GONG-a, nego i u ime svojih kolega – danas smo imali sastanak s više udruga uključenih u Forum civilnog društva, pa prenosim i njihovu zahvalu.

U demokratizaciji Hrvatske tijekom posljednjih petnaest godina, upravo su mediji i nevladine organizacije imali ključnu ulogu. Posebice u promicanju vrijednosti zapisanih u članku 3. Ustava Republike Hrvatske. Nevladin sektor vrlo se često poziva na te vrijednosti, koje su, ujedno, područje našeg djelovanja: sloboda, jednakost, nacionalna ravnopravnost te ravnopravnost spolova, mirotvorstvo, socijalna pravda, poštivanja prava čovjeka, nepovredivost vlasništva, očuvanje prirode, čovjekova okoliša, vladavine prava i demokratski višestranački sustav.

Civilno društvo u Hrvatskoj sve je dinamičnije, a njegova prepoznatljivost, utjecaj i javna potpora, znatno ovise o medijskom praćenju njihovih aktivnosti. Kako su te aktivnosti usmjerene, ili bi trebale biti usmjerene na opće dobro, na zaštitu i promociju navedenih vrijednosti, a često su i korektiv vlasti, one postaju sve važnije i ravnopravnije klasičnim izvorima vijesti iz politike, to jest samih političkih institucija.

Naravno, postavlja se pitanje: u kojoj mjeri mediji doista prepoznaju važnost djelovanja nevladinih organizacija, te koliko prostora posvećuju promociji tih vrijednosti.

Mnogi mediji u Hrvatskoj tržišno su usmjereni, pa pozornost svojih korisnika pokušavaju privući zabavnim sadržajima, tekstovima o poznatim osobama, skandalima – zapravo na djelu je tzv. infotainment. Zato javni mediji u Hrvatskoj imaju ključnu ulogu u izvještavanju javnosti i praćenju društveno važnih događaja, inicijativa i trendova, bez obzira iz kojega sektora dolaze i unatoč tome što bi mogući korisnici više voljeli doznati nešto više o Velikome bratu – Big Brotheru, nego o Lori ili nečemu drugom.

Naravno da je proces međusobnog prepoznavanja i komunikacije medija s nevladinim organizacijama obostran i često se događa da su i jedna i druga strana s razlogom nezadovoljne. Nevladine organizacije ponekad su nezadovoljne načinom praćenja i količinom prostora u medijima, a mediji su nezadovoljni nepoznavanjem načina rada s njima, a ponekad i obasipanjem mnoštvom informacija koje ponekad doista nisu toliko važne.

Hina je, u skladu s vlastitim razvojem, napretkom u demokratizaciji zemlje te dinamici društvenih događaja, posljednjih nekoliko godina učinila pomak u odnosu prema nevladinim organizacijama, prepoznajući ih kao važne korisnike.

Posljednjih nekoliko godina Hina nas doista redovito prati i redovito objavljuje sve vijesti, informacije, dolazi na konferencije za novinare, a nama je to vrlo važno iz dva razloga.

Zna se da portali ne dolaze na konferencije za novinare i vrlo često, iako im šaljemo sve vijesti, dio portala koristi se isključivo Hinom i prije objave vijest s Hine, negoli naše priopćenje. To je također slučaj i s drugim medijima koji nisu bili na konferenciji novinare ili su, recimo, lokalni pa nisu iz grada u kojemu je bio neki događaj. Dakle, uvijek je ključno pitanje: “Je li Hina objavila?” To nam je jamstvo, po tome znamo kad je javnost, zapravo, od kada je javnost obaviještena o

tome što se dogodilo. Naravno, tu izuzimam kolege iz Iskona, oni su najbrži kad je riječ o objavama.

S druge strane, Hina nam je važna zbog pravodobne reakcije u vezi s nekim drugim stvarima. Dakle, vrlo često pretražujemo Hinine vijesti, ako događa nešto nama važno u Saboru, ili na civilnoj sceni, kad smatramo da trebamo reagirati što prije. Dan nakon događaja kad to dnevne novine objave, nama je to prekasno.

Tijekom izbora počeli smo surađivati s Hinom u vezi s objavljivanjem vijesti vezanih za izbore s portala Hine na web-stranicama GONG-a. Znači, dogovorili smo se da bez naknade možemo na našem webu posvećenom izborima, objaviti Hinine vijesti o izborima. To nam je kao neprofitnoj organizaciji bilo doista važno, budući da je tijekom izbora naš web dosta posjećen, pa smo i mi unaprijedili kvalitetu informacija koje dajemo korisnicima.

Ove godine učinili smo još jedan pomak. Hina i GONG potpisali su Podugovor prema kojemu GONG ima pravo koristiti se uslugama Općeg servisa vijesti za interne potrebe informiranja bez naknade i objaviti vijesti tematski vezane za rad i djelatnost GONG-a, što – ponavljam – nisu samo izbori nego općenito vijesti o demokratizaciji, i to na web stranicama: <http://www.izbori-hr.info>. Tako je Hina postala jedan od partnera i podupiratelja GONG-a, budući da mi donacije ne računamo samo u financijskom smislu, nego i svaku “in-kind” uslugu računamo kao nešto što ima određenu novčanu vrijednost.

Bez obzira na to što smatramo da smo s medijima uspjeli stvoriti konstruktivan odnos utemeljen na razvidnom radu, izvještavanju, dostupnosti informacija i osoblja te proaktivnom odnosom, jednu od najboljih suradnji postigli smo upravo s Hinom, i na tome joj zahvaljujemo. No, naravno, prostora za napredak ima još. S nekoliko kolega iz drugih nevladinih organizacija uspjela sam definirati nekoliko zajedničkih preporuka ili poruka kako unaprijediti odnose s korisnicima iz civilnog društva. Drago mi je da su tu kolege iz nekih drugih medija, tako da se te preporuke mogu odnositi i na njih.

Kad je riječ o Hini, zapazili smo da postoji velika diskrepancija u vremenu objave vijesti i priopćenja, jer se ponekad to dogodi vrlo brzo, a ponekad se vijest o jutarnjoj konferenciji za novinare ili o priopćenju objavi iza 16 ili čak 17 sati, kad prođu svi rokovi za dnevne novine i za radijske vijesti u 15 sati. Na taj način ostali mediji ne stignu prenijeti vijest.

Također, dodjeljivanje novinara koji prate sektor nevladinih organizacija može biti vrlo korisno u komunikaciji, izgradnji odnosa i pravodobnom izvještavanju, ali treba imati na umu da se područja djelovanja nevladinih organizacija razlikuju te da se njihove aktivnosti preklapaju ili nadovezuju na aktivnosti državnih institucija i drugih sektora. Na primjer, isti novinar koji prati rad Zelene akcije, GONG-a, BaBe-a, ili Hrvatskoga helsinškog odbora, zapravo prati veliko područje i često se događa da ne istražuje temu područja koje konkretna organizacija pokriva, nego kaže sljedeće: “Aha, to je civilni sektor, nešto ćemo objaviti”. Treba imati na umu da, koliko je god dobro imati novinare koji razumiju civilno društvo i rad nevladinih organizacija, te nevladine organizacije ipak djeluju na različitim područjima, npr. bave se demokratizacijom, ekologijom, ženskim pravima, socijalnim pitanjima itd.

Predlažemo Hini da osim što prenosi vijesti, počne ih i proizvoditi. Proaktivno i samoinicijativno praćenje rada nevladinih organizacija, npr. kad nema konferencije za novinare, ili priopćenja, povećalo bi razinu educiranosti i informiranosti novinara o sektoru, to jest o organizacijama koje prate, bili bi u toku s aktivnostima i problemima. Na primjer, "follow-up" nekog događaja, vijesti i slično, može biti izvrsna i ujedno ekskluzivna priča koju bi zatim mogli prenijeti i neki drugi mediji. Naravno, osim informiranja javnosti, trebalo bi uvoditi i sadržaje vezane za edukaciju same javnosti.

Hina kao javni medij ima poziciju u kojoj može hrabro predvoditi ostale medije u prepoznavanju i vrjednovanju zadaće koju nevladine organizacije i inicijative imaju u svakom demokratskom društvu. U Hrvatskoj ima još mnogo prostora za napredak, iako se iz godine u godinu događaju vrlo pozitivni pomaci, bez obzira na neke loše stvari o kojima su govorili kolege prije mene – o razvoju medija, o tabloidima, o povećavanju fotografija, o smanjivanju tekstova ... Ipak, postoji mnogo izvora, postoji velika sloboda, pa pojedinac sam odlučuje gdje će kliknuti, što će kupiti, gdje će pročitati vijest. Svaki razvoj nosi nešto dobro i nešto loše, ali u svakom slučaju budućnost je praćenje vijesti iz sektora koji nisu samo zabava ili nisu samo klasična politika s Markova trga ili iz Bruxellesa.

Čestitala bih svima zaposlenima u Hini – od Upravnog vijeća i novinara, do tehničara – u povodu 15. obljetnice i nadam se da ćemo se vidjeti za 15 ili 30 godina, kada ćemo možda govoriti o nekim drugim stvarima i kada će Hina možda imati dvadesetak servisa više, o kojima je bilo riječi u ranijim izlaganjima.

Suzana Jašić

Hina and Nongovernmental Organizations – Experiences and Challenges

SUMMARY

Civil society in Croatia is more and more dynamic, and its distinction, influence and public support depend on media coverage of their activities. As these activities are directed to general benefit, protection and promotion of social values, and often are a corrective to the authorities, they become more significant and equal to classic information sources from politics and political institutions.

The question is how much the media recognize the importance of nongovernmental organizations and how much space they give to the promotion of these values. A large number of Croatian media is market oriented and attract their users with contents based on entertainment, celebrities and scandals – infotainment.

Therefore, the public media – HINA and HRT, play the key role in informing the public and covering all socially relevant events, initiatives and trends from all sectors.

The process of recognition and communication between media and nongovernmental organizations is mutual and often causes discontent on both sides – civil organizations are discontent with media coverage of their activities, and media are discontent with insufficient knowledge about the function of media and receiving irrelevant information.

Hina has in the last few years made an effort to communicate with nongovernmental organizations, recognizing them as important users. Hina, as a public medium, hold a position in which it can bravely lead other media in recognizing and evaluating the role that the nongovernmental organizations and initiatives play in every democratic society.

Key words: civil society, nongovernmental organizations, media